

זוהר חלק ב' פרשת פקודי דף רכב ע"א

טעמים למה בצלאל עשה את המשכן

"וּבְצַלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטֵּה יְהוּדָה וגו'", אמר רבי יהודה, הרי אמרו שבצלאל מצד בחינת הימין היה, והוא היה מתקן התקון של הכל, ועוד שהרי יהודה הוא השליט והמלך על כל שאר השבטים, וממנו יצא מי שהיה מתקן תקון המשכן.

בצלאל מצד החסד שבימין

"בְּצַלְאֵל" הרי ביארו, בצ"ל א"ל, ומי הוא בצל אל, זו בחינת הימין^[1], ועוד שמצד זה היה מתקן הכל, ונחל חכמה לעשות כל מלאכה.

אהליאב מצד הגבורה שבשמאל

"וְאֵתוֹ אֶהְיָאֵב בֶּן אַחִיסָמֶךְ לְמִטֵּה דָן", זה הוא מצד בחינת השמאל, שהוא מצד מדת הדין הקדוש, והרי ביארו, שמשני הצדדים האלה נעשה המשכן, ונתתקן המשכן בהם להתקשר בהם^[2], להיות בין בחינת הימין ובחינת השמאל.

זוהר חלק ב' פרשת פקודי דף רכב ע"א

רוח הקודש הכריזה על בצלאל שעשה הכל כמו שצוה ה'

רבי חזקיה אמר, "וּבְצַלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר וגו'", המקרא הזה מלמדנו, שהרוח הקודש היה מכריז עליו לעיני ישראל, ואמר: "וּבְצַלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטֵּה יְהוּדָה עָשָׂה אֵת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה".

השמאל נכלל תמיד בימין לכן עשה אהליאב רק עם בצלאל

"וְאֵתוֹ אֶהְיָאֵב בֶּן אַחִיסָמֶךְ", מהו "וְאֵתוֹ", אלא למדנו, שאהליאב לא עשה מלאכה בלבדו, אלא עם בצלאל, ועמו עשה כל מה שעשה, זהו שכתוב: "וְאֵתוֹ", "וְאֵתוֹ" ולא בלבדו, מכאן שבחינת שמאל היא בכלל בחינת הימין תמיד, ועל כן כתוב: "וְאֵנִי הִנֵּה נֹתְתִי אֹתוֹ אֶת אֶהְיָאֵב", זה בחינת ימין, וזה בחינת שמאל.

ה' נתן חכמה בלב בצלאל

רבי יוסי אמר, ודאי שהקדוש ברוך הוא היה רוצה בו בבצלאל למלאכת המשכן יותר מכל ישראל, וברר אותו מכולם למלאכה זו, ונתן לו חכמה ותבונה ודעת, כמו שביארו, לפי

זיו הזוהר

ז. כי השם א"ל רמז על חסד בחינת הימין ככתוב: שהמשכן יהיה קיים בין חסד וגבורה כי שתי אלה ח. פירוש, (תהלים נב, ג). ת. פירוש, ההשפעות נצרכות להמשכן, והיינו ימינא ושמאלא

שעמו היתה בתחלה חכמת הלב, שכתוב: **"וּבִלְבָבְךָ כָּל חֵכֶם לֵב נִתְּתִי חֲכָמָה"**, לפי שהקדוש ברוך הוא אינו נותן חכמה אלא למי שיש בו חכמה.

זוהר חלק ב' פרשת פקודי דף רכג ע"ב

שמו גרם לו שה' יבחר בו

רבי שמעון אמר, "בְּצִלְאֵל", שמו גרם לו, ובשביל חכמתו נקרא כך, וסוד הדבר, **"בְּצִלְאֵל"** בצל א"ל.

זוהר חלק ב' פרשת פקודי דף רכד ע"א

בצלאל עשה ומשה סידר כל דבר על מקומו

"וּבְצִלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטָּה יְהוּדָה", שהוא מצד המלכות, **"עֲשֵׂה אֵת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֵת מֹשֶׁה"**, הרי כל אומנות המשכן נתתקנה בהם ועל ידיהם, בצלאל הוא עשה את האומנות, ומשה הוא היה מתקן הכל אחר כך.

משה בתפארת בצלאל בימין היסוד אהליאב בשמאל היסוד

משה ובצלאל כאחד היו, משה למעלה בצלאל תחתיו, סוף הגוף כהגוף^[ט], בצלאל ואהליאב הרי ביארו, שזה בחינת ימין וזה בחינת שמאל, והכל אחד, ולפיכך, **"וּבְצִלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטָּה יְהוּדָה וגו', וְאֵתוֹ אֶהְלִיאֵב בֶּן אַחִיסָמֶךְ לְמִטָּה דָן וגו'."**

זוהר חלק ב' פרשת פקודי דף רכג ע"ב

מחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה

"כָּל הַזֶּהָב הָעֲשׂוּי לְמִלָּאכָה וגו'", מהו **"הָעֲשׂוּי"**, אמר רבי שמעון, מן השעה ההיא שנתנו ישראל את הזהב היה עשוי ומתוקן מקודם לזה^[י].

הכלים שבפנים היו רק מזהב

"בְּכָל מִלָּאכַת הַקֹּדֶשׁ", כל הזהב ההוא נעשה ונתתקן בכל מלאכת הקדש.

מה הטעם, לפי שבכל מדרגה ומדרגה נתתקן בה בחינת זהב^[יא], שאין שלימות אלא רחמים ודין, ועל כן היה בא זהב בכל מלאכת הקדש, בכל מלאכה ההיא שנקראת קדש היה בא בה זהב, זהב בכל.

זיו הזוהר

וביניהם כלה. **ט.** שורש משה הוא בתפארת שבתפארת, ובצלאל שרשו בחסד שביסוד. **י.** זהב רומז על גבורה ודין, ועל ידי זה שנתנו ישראל זהב למשכן נתתקנה ונמתקה למעלה מדת הדין, וזהו העשוי. **יא.** בכל ספירה יש גם מדת הגבורה, כיון שכל אחת נכללת מכל עשר המדרגות.

זוהר חלק ב' פרשת פקודי דף רכז ע"א

ישראל נתנו כבר את כל זהבם למשכן ונותר להם רק הנזמים

ועוד "הַעֲשׂוּי", כאן הסתכל הקדוש ברוך הוא, שיתנו ישראל זהב לעגל, הקדים להם הקדוש ברוך הוא זהב זה לרפואה, וזה הזהב של המשכן הקדים להם לזהב שהוא שנתנו לעגל, שכל הזהב שהיה עמם ונמצא אצלם נתנו לתרומת המשכן, התעלה על דעתך שכאשר עשו העגל היה נמצא אצלם זהב, והם פרקו אזניהם לקחת זהב ההוא, שכתוב: **"וַיִּתְּפְּרוּ כָּל הָעָם אֶת נְזָמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאַזְנֵיהֶם"**, ועל כן הקדים זהב התרומה, לכפר על מעשה העגל^[1].

זוהר חלק ב' פרשת פקודי דף רכז ע"ב

זהב ונחושת לפי שהם גבורות היו צריכים עליה כדי למתקם

"וַיְהִי זֶהב הַתְּנוּפָה תִּשְׁעֵ וְעֶשְׂרִים כֶּכֶר וּגו'", אמר ר' יוסי, למה נקרא זהב התנופה, ולא נקרא כך כסף התנופה, אלא שני אלה שנקראו כך, **"זֶהב הַתְּנוּפָה"** ו**"וּנְחֹשֶׁת הַתְּנוּפָה"**, לפי שתנופה היינו התעלות למעלה, שהרי יש כזה למטה, אבל אינו זהב התנופה^[2], ובכל מקום תנופה היינו התרוממות למעלה, ולא לרדת למטה.

הזהב רק כשהוא למעלה נמתק והוא טוב

והוא סוד החשבון הזה^[3], שכל אלו המדרגות והמרכבות, כולן עומדות בהתרוממות, שהוא זהב התנופה, וזה הוא הזהב, שכל מה שמתפשט למטה נסתם מראיתו וטובתו והארתו, וכאשר הוא בהתרוממות, אז הוא זהב טוב בסוד ההארה שלו, וכל מה שהוא למטה הוא פסולת הזהב, והוא ההיתוך שלו.

כסף כל מה שמתפשט ממנו הוא טוב שהוא בחינת החסד

"וְכֶסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה" [לא כתוב בו תנופה], לפי שזה הוא כל מה שמתפשט למטה כמו כן הוא טוב, ואף על פי שאין הוא בזה התנופה, הכל הוא לטוב, אבל הזהב כל מה שמתפשט למטה כולו הוא לרע, זה מתפשט לטוב, וזה מתפשט לרע, ולפיכך זה נצרך להניף תנופה להעלותה למעלה, וזה נצרך להתפשט למטה ולכל הצדדים, לפי שהכל עומד לטוב.

זיו הזוהר

ומזה בא השתלשלות הדין עד למטה מטה, הנותן כח להסט"א לכל מיני עונשין וצרות, וזה נקרא פסולת הזהב, אבל למעלה מעלה שורש הדין בעולם הבינה דמינה דינין מתעריין, שם יש גם הכח להמתקת הדינים, לכך נאמר בזהב תנופה, שנצרך להעלות הדין להמתיקו בשורשו, מה שאין כן כסף המורה על חסד. יד. פירוש, שמספר זה החשבון מורה על המתקת הדינים.

יב. צריך לומר לפי זה, שתכף אחר מתן תורה קודם שעלה משה להר על ט' ימים שנאמר לישראל פרשת **"וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה"** בקצור בדרך כלל שביבאו במשך המ' יום תרומה למלאכת המשכן **"זֶהב וְכֶסֶף וְנְחֹשֶׁת"**, וכן עשו, ואחר המ' יום פרטיות מלאכת המשכן נאמר להם, וגם באה הצווי שיקחו תרומה רק מישראל בלבד, ולא מן הערב רב כנזכר בפרשת ויקהל. יג. פירוש, יען כי זהב מורה על גבורה ודין,

זוהר חלק ב' פרשת פקודי דף רכה ע"א

חשבון הבא מצד הקדושה שורה עליו הברכה

"וְכִסֶּף פְּקוּדֵי הָעֵדָה מֵאֵת כֶּכֶר וּגו'" ר' יצחק שאל לרבי שמעון, ואמר לו, הרי ביארו שהברכה אינה שורה בדבר העומד במדידה ובדבר העומד במנין, וכאן במשכן למה היה הכל בחשבון, אמר לו, זה כבר מתורץ, אבל בכל מקום שצד הקדושה שורה עליו, אם החשבון ההוא בא מצד הקדושה, שורה עליו הברכה תמיד, ואינה סרה ממנו.

מעשר גם בא על ידי חשבון ולא שולט בו עין רע

מניין, ממעשר, לפי שבא החשבון כדי לקדש, נמצאת בו הברכה, כל שכן המשכן שהוא קודש ובא מן צד הקודש.

דבר מנוי אין בו ברכה כדי שלא יהנה מזה הסטרא אחרא

אבל כל שאר דברים שבעולם שאין באים מצד הקדושה, אין הברכה שורה עליהם כאשר הם בחשבון, לפי שצד הטומאה שהוא רע עין יכול לשלוט עליו, וכיון שיכול לשלוט עליו, אין הברכה נמצאת בו, כדי שלא יגיעו הברכות לרע עין ההוא, והנמדד שבקדושה והנמנה שבקדושה, תמיד הברכות נתוספות בו.

על כלי המשכן שרו הברכות מלמעלה

ועל כן כתוב: "וְכִסֶּף פְּקוּדֵי הָעֵדָה מֵאֵת כֶּכֶר", פקודי העדה באמת ודאי, ולא פחדו מעין רעה, ולא פחדו מכל חשבון הזה, שהרי בכל ינחו הברכות מלמעלה.

בזרע יוסף אין שולט עין רע, לכן נעשה המשכן על ידי בצלאל שמושרש ביסוד

ובוא וראה, בזרעו של יוסף אין שולט בהם עין רעה, לפי שבא מצד בחינת הימין, ועל כן נעשה המשכן על ידי בצלאל, שהרי הוא בהסוד של יוסף היה עומד, שהוא סוד ברית הקודש^{טז}, ועל כן משה היה פוקד ובצלאל היה עושה, להיות הכל בסוד הגוף, והסוף של הגוף שהוא אות היסוד הקדוש, להרבות אהבה והתקשרות סוד היחוד במשכן^{טז}, והכל בסוד בחינת הימין נעשה, ויען כי בכל מקום שצד בחינת הימין נמצא אין עין רעה שולטת בו, לפיכך כתוב: "וְכִסֶּף פְּקוּדֵי הָעֵדָה מֵאֵת כֶּכֶר וּגו'", לפי שהכסף ההוא מצד בחינת הימין היה בא, ועל כן נחשב הכל במנין.

וזה החשבון ירמז על חשבון של מדרגות השרים הממונים הנאחזים בצד בחינת הימין, ועל כן כתוב: "מֵאֵת כֶּכֶר וּגו"^{יז}.

זיו הזוהר

טו. בצלאל שרשו בחסד שביסוד. טז. כי משה שרשו בתפארת ובצלאל ביסוד, שניהם בחינת עלמא דדכורא, והמשכן היינו מלכות עלמא דנוקבא, והיינו קשורא דיחודא בהמשכן. יז. "מֵאֵת כֶּכֶר הַכֶּסֶף" רמז על עשר ספירות של מדרגת החסד.